

Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA CURȚII (Marea Cameră)

16 iulie 2015 *

„Trimitere preliminară — Procedură preliminară de urgență — Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene — Articolul 6 — Dreptul la libertate și la siguranță — Cooperare polițienească și judiciară în materie penală — Decizia-cadru 2002/584/JAI — Mandat european de arestare — Obligația de a executa mandatul european de arestare — Articolul 12 — Menținerea în detenție a persoanei căutate — Articolul 15 — Decizie privind predarea — Articolul 17 — Termene și modalități ale deciziei privind executarea — Consecințele depășirii termenelor”

În cauza C-237/15 PPU,

având ca obiect o cerere de decizie preliminară formulată în temeiul articolului 267 TFUE de High Court (Irlanda), prin decizia din 19 mai 2015, primită de Curte la 22 mai 2015, în procedura

Minister for Justice and Equality

împotriva

Francis Lanigan,

CURTEA (Marea Cameră),

compusă din domnul V. Skouris, președinte, domnul K. Lenaerts, vicepreședinte, domnul A. Tizzano, doamna R. Silva de Lapuerta, domnii L. Bay Larsen (raportor), A. Ó Caoimh, J.-C. Bonichot, C. Vajda și S. Rodin și doamna K. Jürimäe, președinți de cameră, domnii J. Malenovský, E. Levits și M. Safjan, doamna A. Prechal și domnul J. L. da Cruz Vilaça, judecători,

avocat general: domnul P. Cruz Villalón,

grefier: domnul M. Aleksejev, administrator,

având în vedere procedura scrisă și în urma ședinței din 1 iulie 2015,

luând în considerare observațiile prezentate:

- pentru domnul Lanigan, de K. Kelly, BL, de M. Forde, SC, și de P. O'Donovan, solicitor;
- pentru Irlanda, de E. Creedon, în calitate de agent, asistată de R. Barron, SC, de T. McGillicuddy, BL și de H. Dockry, solicitor;
- pentru guvernul german, de T. Henze și de J. Kemper, în calitate de agenți;
- pentru guvernul spaniol, de A. Rubio González, în calitate de agent;

* Limba de procedură: engleza.

— pentru guvernul francez, de F.-X. Bréchet, în calitate de agent;
— pentru guvernul olandez, de J. Langer, în calitate de agent;
— pentru guvernul Regatului Unit, de V. Kaye, în calitate de agent, asistată de J. Holmes, barrister;
— pentru Comisia Europeană, de R. Troosters și de W. Bogensberger, în calitate de agenți,
după ascultarea avocatului general,
pronunță prezenta

Hotărâre

- 1 Cererea de decizie preliminară privește interpretarea articolelor 15 și 17 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009 (JO L 81, p. 24, denumită în continuare „decizia-cadru”).
- 2 Această cerere a fost formulată în cadrul executării în Irlanda a unui mandat european de arestare emis la 17 decembrie 2012 de Magistrates’ Courts in Dungannon (Regatul Unit) împotriva domnului Lanigan.

Cadrul juridic

Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

- 3 Intitulat „Dreptul la libertate și la siguranță”, articolul 5 din Convenția europeană pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, semnată la Roma la 4 noiembrie 1950 (denumită în continuare „CEDO”), prevede:

„1. Orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță. Nimeni nu poate fi lipsit de libertatea sa, cu excepția următoarelor cazuri și potrivit căilor legale:

[...]

- f. dacă este vorba despre arestarea sau detenția legală a unei persoane în scopul împiedicării pătrunderii ilegale pe teritoriu sau împotriva căreia se află în curs o procedură de expulzare ori de extrădare.

[...]

4. Orice persoană lipsită de libertatea sa prin arestare sau detenție are dreptul să introducă recurs în fața unui tribunal, pentru ca acesta să statueze într-un termen scurt asupra legalității detenției sale și să dispună eliberarea sa dacă detenția este ilegală.

[...]”

Dreptul Uniunii

4 Considerentele (5) și (7) ale deciziei-cadru au următorul cuprins:

„(5) Obiectivul stabilit pentru Uniune, și anume de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, duce la eliminarea extrădării între statele membre și la înlocuirea acesteia cu un sistem de predare între autoritățile judiciare. Pe de altă parte, introducerea unui nou sistem simplificat de predare a persoanelor condamnate sau bănuite, cu scopul executării sentințelor de condamnare sau a urmăririlor, în materie penală, permite eliminarea complexității și a riscurilor de întârziere inerente procedurilor actuale de extrădare. Relațiile de cooperare clasice care au dominat până în prezent între statele membre ar trebui să fie înlocuite cu un sistem de liberă circulație a deciziilor judiciare în materie penală, atât a celor anterioare sentinței de condamnare, cât și a celor definitive, într-un spațiu de libertate, securitate și justiție.

[...]

(7) Dat fiind faptul că obiectivul de a înlocui sistemul de extrădare multilateral întemeiat pe Convenția europeană privind extrădarea din 13 decembrie 1957 nu poate fi suficient realizat de statele membre acționând unilateral și, prin urmare, datorită dimensiunii și efectelor sale, poate fi mai bine realizat la nivelul Uniunii, Consiliul poate adopta măsuri, în conformitate cu principiul subsidiarității, astfel cum se prevede la articolul 2 [UE] și la articolul 5 [CE]. În conformitate cu principiul proporționalității, astfel cum este prevăzut de acest ultim articol, prezenta decizie-cadru nu depășește ceea ce este necesar pentru atingerea acestui obiectiv.”

5 Intitulat „Definiția mandatului european de arestare și obligația de executare a acestuia”, articolul 1 din decizia-cadru prevede:

„(1) Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de un stat membru în vederea arestării și a predării de către un alt stat membru a unei persoane căutate, pentru efectuarea urmăririi penale sau în scopul executării unei pedepse sau a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

(2) Statele membre execută orice mandat european de arestare, pe baza principiului recunoașterii reciproce și în conformitate cu dispozițiile prezentei decizii-cadru.

(3) Prezenta decizie-cadru nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate de articolul 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană.”

6 Articolele 3, 4 și 4a din decizia-cadru prevăd motivele de neexecutare obligatorie și facultativă a mandatului european de arestare.

7 Intitulat „Menținerea persoanei în detenție”, articolul 12 din decizia-cadru are următorul cuprins:

„Atunci când o persoană este arestată pe baza unui mandat european de arestare, autoritatea judiciară de executare decide dacă persoana căutăată trebuie să rămână în detenție, în conformitate cu dreptul statului membru de executare. Punerea provizorie în libertate este posibilă în orice moment, în conformitate cu dreptul intern al statului membru de executare, cu condiția ca autoritatea competentă a acestui stat membru să ia orice măsură pe care o va considera necesară pentru a evita fuga persoanei căutate.”

8 Articolul 15 alineatul (1) din decizia-cadru prevede că „[a]utoritatea judiciară de executare decide, în termenele și în condițiile stabilite în prezenta decizie-cadru, predarea persoanei”.

9 Articolul 17 din decizia-cadru prevede:

- „(1) Un mandat european de arestare se soluționează și se execută în regim de urgență.
- (2) În cazul în care persoana căutată consimte la predare, decizia definitivă privind executarea mandatului european de arestare se ia [a se citi «ar trebui să fie luată»] în termen de 10 zile de la data consimțământului menționat anterior.
- (3) În celelalte cazuri, decizia definitivă privind executarea mandatului european de arestare se ia [a se citi «ar trebui să fie luată»] în termen de 60 de zile de la data arestării persoanei căutate.
- (4) În cazuri particulare, atunci când mandatul european de arestare nu poate fi executat în termenele prevăzute la alineatele (2) sau (3), autoritatea judiciară de executare informează de îndată autoritatea judiciară emitentă despre aceasta, indicând motivele. Într-un astfel de caz, termenele pot fi prelungite cu 30 de zile suplimentare.
- (5) Cât timp nicio decizie definitivă privind executarea mandatului european de arestare nu este luată de autoritatea judiciară de executare, aceasta se va asigura că sunt îndeplinite condițiile materiale necesare unei predări efective a persoanei.

[...]

(7) Atunci când, în circumstanțe excepționale, un stat membru nu poate respecta termenele stabilite în prezentul articol, acesta informează Eurojust, precizând motivele întârzierii. În afară de aceasta, un stat membru care a suferit, din partea altui stat membru, mai multe întârzieri în executarea unor mandate europene de arestare informează Consiliul despre aceasta, în scopul evaluării, la nivelul statelor membre, a punerii în aplicare a prezentei decizii-cadru.”

10 Articolul 23 din decizia-cadru prevede:

- „(1) Persoana căutată este predată în cel mai scurt timp, la o dată convenită între autoritățile implicate.
- (2) Aceasta este predată în termen de cel mult 10 zile de la data deciziei finale privind executarea mandatului european de arestare.
- (3) În cazul în care predarea persoanei căutate în termenul prevăzut la alineatul (2) este împiedicată de un caz de forță majoră în oricare dintre statele membre, autoritatea judiciară de executare și autoritatea judiciară emitentă iau imediat legătura una cu cealaltă și convin asupra unei noi date a predării. În acest caz, predarea are loc în termen de 10 zile de la noua dată convenită.
- (4) În mod excepțional, predarea poate fi suspendată temporar din motive umanitare serioase, cum ar fi existența unor motive valabile pentru a crede că aceasta ar pune în mod evident în pericol viața sau sănătatea persoanei căutate. Executarea mandatului european de arestare are loc de îndată ce aceste motive au încetat să existe. Autoritatea judiciară de executare informează de îndată autoritatea judiciară emitentă despre acest aspect și convine cu aceasta asupra unei noi date a predării. În acest caz, predarea are loc în termen de 10 zile de la noua dată astfel convenită.
- (5) La expirarea termenelor prevăzute la alineatele (2)-(4), în cazul în care persoana se mai află în detenție, ea este pusă în libertate.”

- 11 Articolul 26 alineatul (1) din decizia-cadru prevede:

„Statul membru emitent compută din durata totală a privării de libertate care ar trebui executată în statul membru emitent toate perioadele de detenție rezultând din executarea unui mandat european de arestare, ca urmare a condamnării la o pedeapsă sau măsură de siguranță privative de libertate.”

Dreptul irlandez

- 12 Articolul 13 alineatul (5) din Legea privind mandatul european de arestare din 2003 (European Arrest Warrant Act 2003), cu modificările ulterioare, prevede:

„Persoana arestată în temeiul unui mandat european de arestare este prezentată, cât mai curând posibil după arestarea sa, în fața High Court, care, dacă stabilește că persoana în cauză este într-adevăr persoana împotriva căreia s-a emis mandatul european de arestare:

- (a) dispune arestarea preventivă sau liberarea pe cauciune a persoanei (în acest scop, High Court dispune de aceleași prerogative în ceea ce privește arestarea preventivă ca și în cazul în care persoana ar fi fost urmărită pentru săvârșirea unei infracțiuni pedepsibile);
- (b) stabilește un termen în sensul prevederilor articolului 16 (care nu poate depăși 21 de zile de la data arestării persoanei) [...]

- 13 Articolul 16 alineatele (9) și (10) din această lege are următorul cuprins:

„(9) În cazul în care, la expirarea perioadei de 60 de zile de la arestarea persoanei în cauză în temeiul articolului 13 sau 14, High Court nu a dat o ordonanță în temeiul alineatului (1) sau (2) al prezentului articol sau în temeiul articolului 15 alineatul (1) sau (2) sau a decis, în temeiul alineatului (1) sau (2) al prezentului articol, să nu dea nicio ordonanță, această instanță solicită autorității centrale a statului să informeze autoritatea judiciară emitentă și, după caz, Eurojust, asupra deciziei sale indicând motivele. Autoritatea centrală a statului execută această ordonanță.

(10) În cazul în care, la expirarea perioadei de 90 de zile de la arestarea persoanei în cauză în temeiul articolului 13 sau 14, High Court nu a dat nicio ordonanță în temeiul alineatului (1) sau (2) al prezentului articol sau în temeiul articolului 15 alineatul (1) sau (2) sau a decis, în temeiul alineatului (1) sau (2) al prezentului articol, să nu dea nicio ordonanță, această instanță solicită autorității centrale a statului să informeze autoritatea judiciară emitentă și, după caz, Eurojust, asupra deciziei sale indicând motivele. Autoritatea centrală a statului execută această ordonanță.”

Litigiul principal și întrebările preliminare

- 14 La 17 decembrie 2012, Magistrates' Courts in Dungannon a emis un mandat european de arestare împotriva pârâtului din litigiul principal, în cadrul urmăririi penale declanșate împotriva sa pentru fapte comise în Regatul Unit la 31 mai 1998 care puteau fi calificate drept omor și deținerea unei arme de foc cu scopul punerii în pericol a vieții.
- 15 High Court a contrasemnat, la 7 ianuarie 2013, acest mandat european de arestare pentru a permite arestarea domnului Lanigan de către An Garda Síochána (poliția națională).
- 16 La 16 ianuarie 2013, domnul Lanigan fost arestat, în temeiul mandatului european de arestare menționat, și a fost prezentat în fața High Court. El a informat această instanță că nu consimte la predarea sa către autoritățile judiciare ale Regatului Unit și a fost încarcerat în așteptarea unei decizii privind predarea sa către aceste autorități.

- 17 Examinarea situației domnului Lanigan de către High Court a început la 30 iunie 2014, în urma unei serii de amânări din cauza, printre altele, a unor incidente de procedură descrise în decizia de trimitere. Pârâtul din litigiul principal a invocat în aceste condiții noi argumente care, în opinia sa, se opuneau predării sale către autoritățile Regatului Unit. Evaluarea temeiniciei acestor argumente a justificat printre altele trimiterea unor cereri de informații suplimentare acestor autorități, în vederea evaluării credibilității afirmațiilor domnului Lanigan potrivit cărora predarea sa către autoritățile menționate era susceptibilă să îi pună în pericol viața.
- 18 După primirea, la 8 decembrie 2014, a informațiilor solicitate, domnul Lanigan a prezentat, la 15 decembrie 2014, o cerere de liberare pe cauțiune. High Court a admis această cerere și a autorizat, așadar, liberarea pe cauțiune a acestuia impunându-i respectarea anumitor condiții. Cu toate acestea, întrucât condițiile menționate nu au fost întrunite, domnul Lanigan rămâne încarcerat.
- 19 Pe de altă parte, domnul Lanigan a susținut de asemenea, în ședința din 15 decembrie 2014 în fața High Court, că cererea de predare trebuia să fie respinsă din cauza depășirii termenelor prevăzute de decizia-cadru.
- 20 În aceste condiții, High Court a hotărât să suspende judecarea cauzei și să adreseze Curții următoarele întrebări preliminare:
- „1) Care este efectul nerespectării termenelor prevăzute la articolul 17 din decizia-cadru coroborat cu articolul 15 din aceeași decizie-cadru?
- 2) Nerespectarea termenelor prevăzute la articolul 17 din decizia-cadru îi conferă anumite drepturi persoanei menținute în detenție până la adoptarea deciziei privind predarea sa pe o durată care depășește termenele prevăzute?”

Cu privire la procedura de urgență

- 21 High Court a solicitat ca prezenta trimitere preliminară să fie supusă procedurii de urgență prevăzute la articolul 107 din Regulamentul de procedură al Curții.
- 22 Instanța de trimitere a motivat această cerere subliniind că pârâtul din litigiul principal se află în detenție de la 16 ianuarie 2013 în vederea executării mandatului european de arestare emis împotriva sa.
- 23 În această privință, trebuie arătat, în primul rând, că prezenta trimitere preliminară privește interpretarea deciziei-cadru, care intră în domeniul ce figurează în partea a treia din Tratatul FUE, titlul V din aceasta, privind spațiul de libertate, securitate și justiție. Ea este, așadar, susceptibilă de a fi judecată potrivit procedurii preliminare de urgență.
- 24 În al doilea rând, trebuie să se constate că domnul Lanigan este în prezent lipsit de libertate și că menținerea sa în detenție depinde de soluționarea litigiului principal.
- 25 În aceste condiții, Camera a patra a Curții a decis, la 28 mai 2015, la propunerea judecătorului raportor și după ascultarea avocatului general, să admită cererea instanței de trimitere privind judecarea prezentei trimiteri preliminare potrivit procedurii de urgență și să trimită cauza în fața Curții pentru a fi atribuită Marii Camere.

Cu privire la întrebările preliminare

- 26 Prin intermediul întrebărilor preliminare formulate, care trebuie analizate împreună, instanța de trimitere solicită, în esență, să se stabilească dacă articolul 12, articolul 15 alineatul (1) și articolul 17 din decizia-cadru trebuie interpretate în sensul că se opun ca, după expirarea termenelor stabilite la articolul 17 menționat, autoritatea judiciară de executare, pe de o parte, să adopte decizia privind executarea mandatului european de arestare și, pe de altă parte, să mențină în detenție persoana căutată, în condițiile în care durata totală a detenției acestei persoane depășește respectivele termene.
- 27 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că decizia-cadru, după cum reiese mai ales din articolul 1 alineatele (1) și (2), precum și din considerentele (5) și (7) ale acesteia, are ca obiect înlocuirea sistemului multilateral de extrădare între statele membre cu un sistem de predare între autoritățile judiciare a persoanelor condamnate sau bănuite în scopul executării sentințelor de condamnare sau a urmăririlor, acest din urmă sistem fiind bazat pe principiul recunoașterii reciproce (Hotărârea Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punctul 36, și Hotărârea F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, punctul 34).
- 28 Decizia-cadru vizează astfel, prin introducerea unui nou sistem simplificat și mai eficient de predare a persoanelor condamnate sau bănuite că au încălcat legea penală, să faciliteze și să accelereze cooperarea judiciară în scopul de a contribui la realizarea obiectivului atribuit Uniunii de a deveni un spațiu de libertate, securitate și justiție, întemeindu-se pe gradul ridicat de încredere care trebuie să existe între statele membre (Hotărârea Melloni, C-399/11, EU:C:2013:107, punctul 37, și Hotărârea F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, punctul 35).
- 29 Acest obiectiv de accelerare a cooperării judiciare se află la baza mai multor aspecte ale deciziei-cadru, în special a reglementării termenelor de adoptare a deciziilor referitoare la mandatul european de arestare (Hotărârea F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, punctul 58).
- 30 În această privință, trebuie arătat că articolul 15 alineatul (1) din decizia-cadru prevede, în general, că autoritatea judiciară de executare decide predarea persoanei căutate „în termenele și în condițiile stabilite în prezenta decizie-cadru”.
- 31 În ceea ce privește în special adoptarea deciziei privind executarea mandatului european de arestare, articolul 17 alineatul (1) din decizia-cadru prevede că acest mandat „se soluționează și se execută în regim de urgență”. Alineatele (2) și (3) ale acestui articol stabilesc, la rândul lor, termene precise pentru adoptarea deciziei definitive privind executarea unui astfel de mandat, alineatul (4) al acestuia permițând prelungirea acestor termene în care ar trebui să fie adoptată această decizie.
- 32 Din jurisprudența Curții rezultă că articolele 15 și 17 din decizia-cadru trebuie interpretate în sensul că impun ca decizia definitivă privind executarea mandatului european de arestare să intervină, în principiu, în aceste termene, a căror importanță este de altfel exprimată în mai multe dispoziții ale deciziei-cadru (a se vedea în acest sens Hotărârea F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, punctele 62 și 64).
- 33 Din cele ce precedă reiese că statul membru de executare este obligat să respecte termenele prevăzute la articolul 17 menționat. Prin urmare, pentru a răspunde la întrebările adresate, este necesar să se aprecieze dacă adoptarea deciziei privind executarea mandatului european de arestare, pe de o parte, și menținerea în detenție a persoanei căutate în temeiul acestui mandat, pe de altă parte, rămân posibile atunci când acest stat nu s-a conformat obligației de a adopta o decizie finală privind executarea acestui mandat de arestare în termenele stabilite.

Cu privire la adoptarea deciziei privind executarea mandatului european de arestare

- 34 Deși articolul 15 alineatul (1) din decizia-cadru prevede cu claritate că autoritatea judiciară de executare decide, în termenele stabilite în decizia-cadru, cu privire la predarea persoanei, modul de redactare a acestei dispoziții nu este suficient pentru a determina dacă executarea unui mandat european de arestare trebuie continuată după expirarea acestor termene și în special dacă autoritatea judiciară de executare este obligată să adopte decizia privind executarea mandatului european de arestare după expirarea termenelor stabilite la articolul 17 din decizia-cadru.
- 35 În această privință, trebuie amintit că, conform unei jurisprudențe constante a Curții, în vederea interpretării unei dispoziții a dreptului Uniunii, trebuie să se țină seama nu numai de formularea acesteia, ci și de contextul său și de obiectivele urmărite de reglementarea din care face parte această dispoziție (Hotărârea *Maatschap L. A. en D.A.B. Langestraat en P. Langestraat-Troost*, C-11/12, EU:C:2012:808, punctul 27, precum și Hotărârea *Koushkaki*, C-84/12, EU:C:2013:862, punctul 34 și jurisprudența citată).
- 36 În ceea ce privește contextul în care se înscrie articolul 15 alineatul (1) din decizia-cadru, rezultă dintr-o jurisprudență constantă a Curții că principiul recunoașterii reciproce, care constituie „piatra de temelie” a cooperării judiciare, implică, în temeiul articolului 1 alineatul (2) din decizia-cadru, obligația statelor membre de a da curs unui mandat european de arestare. Astfel, acestea nu pot să refuze să execute un asemenea mandat decât în cazurile de neexecutare prevăzute la articolele 3, 4 și 4a din decizia-cadru și nu pot supune executarea acestuia decât condițiilor definite la articolul 5 din aceasta (a se vedea în acest sens Hotărârea *West*, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, punctul 55, Hotărârea *Melloni*, C-399/11, EU:C:2013:107, punctul 38, și Hotărârea *F.*, C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, punctul 36).
- 37 În consecință, având în vedere, pe de o parte, caracterul central al obligației de a executa mandatul european de arestare în sistemul instituit prin decizia-cadru și, pe de altă parte, absența din aceasta a oricărei indicații explicite în ceea ce privește o limitare a validității în timp a acestei obligații, norma prevăzută la articolul 15 alineatul (1) din decizia-cadru nu poate fi interpretată în sensul că presupune că după expirarea termenelor stabilite la articolul 17 din decizia-cadru, autoritatea judiciară de executare nu ar mai putea adopta decizia privind executarea mandatului european de arestare sau că statul membru de executare nu ar mai fi obligat să continue procedura de executare a acestuia.
- 38 Această interpretare este confirmată de împrejurarea că legiuitorul Uniunii a avut în vedere în mod expres, la articolul 17 alineatul (7) din decizia-cadru, situația în care un stat membru nu ar putea respecta termenele prevăzute la acest articol 17, fără să prevadă că autoritatea judiciară de executare nu ar mai putea în acest caz să adopte decizia privind executarea mandatului european de arestare sau că obligația de a continua executarea mandatului european de arestare ar fi în acest caz înlăturată. Articolul 17 alineatul (7) din decizia-cadru evocă de altfel apariția uneia sau mai multor „întârzieri în executare”, arătând astfel că legiuitorul Uniunii a considerat că, în situația în care aceste termene nu au fost respectate, executarea mandatului european de arestare este amânată, iar nu abandonată.
- 39 În fond, o interpretare contrară a articolului 15 alineatul (1) din decizia-cadru nu ar fi coerentă cu articolul 17 alineatul (5) din aceasta. Astfel, această din urmă dispoziție prevede că autoritatea judiciară de executare trebuie să se asigure că sunt îndeplinite condițiile materiale necesare unei predări efective a persoanei căutate până la adoptarea unei decizii definitive privind executarea mandatului european de arestare, fără a limita în timp validitatea acestei obligații și în special fără să prevadă că aceasta ar înceta după expirarea termenelor stabilite la articolul 17 din decizia-cadru. Or, menținerea unei astfel de obligații în această ipoteză nu are sens decât dacă autoritatea judiciară de executare este obligată să adopte decizia privind executarea mandatului european de arestare după expirarea acestor termene.

- 40 În plus, o interpretare a articolului 15 alineatul (1) din decizia-cadru potrivit căreia autoritatea judiciară de executare nu ar mai trebui să adopte decizia privind executarea mandatului european de arestare după expirarea termenelor menționate ar fi de natură să aducă atingere obiectivului de accelerare și de simplificare a cooperării judiciare urmărit de decizia-cadru, această interpretare fiind printre altele susceptibilă să oblige statul membru emitent să emită un al doilea mandat european de arestare pentru a permite desfășurarea unei noi proceduri de predare în termenele prevăzute de decizia-cadru.
- 41 Astfel, întrucât evită ca efectul mandatelor europene de arestare să fie diminuat și ca întârzierea în executarea acestor mandate să implice proceduri mai complexe, interpretarea articolelor 15 și 17 din decizia-cadru potrivit căreia decizia privind executarea mandatului european de arestare poate să fie adoptată și după expirarea termenelor stabilite de acest din urmă articol nu face decât să faciliteze predarea persoanelor căutate, în conformitate cu principiul recunoașterii reciproce prevăzut la articolul 1 alineatul (2) din decizia-cadru, care constituie norma esențială instituită prin aceasta din urmă (a se vedea prin analogie Hotărârea Wolzenburg, C-123/08, EU:C:2009:616, punctul 59, și Hotărârea West, C-192/12 PPU, EU:C:2012:404, punctul 62). În plus, o interpretare contrară a articolelor 15 și 17 din decizia-cadru ar fi de natură să favorizeze practicile dilatorii prin care se urmărește împiedicarea executării mandatelor europene de arestare.
- 42 Rezultă din cele ce precedă că simpla expirare a termenelor stabilite la articolul 17 din decizia-cadru nu poate sustrage statul membru de executare de la obligația sa de a continua procedura de executare a unui mandat european de arestare și de a adopta decizia privind executarea acestuia.

Cu privire la menținerea în detenție a persoanei căutate

- 43 Potrivit articolului 12 din decizia-cadru, autoritatea judiciară de executare decide dacă o persoană arestată în temeiul unui mandat european de arestare trebuie să rămână în detenție, în conformitate cu dreptul statului membru de executare. Acest articol precizează de asemenea că punerea provizorie în libertate a acestei persoane este posibilă în orice moment, în conformitate cu dreptul acestui stat, cu condiția ca autoritatea competentă a statului menționat să ia orice măsură pe care o va considera necesară pentru a evita fuga persoanei respective.
- 44 Trebuie să se constate că acest articol nu prevede, la modul general, că menținerea în detenție a persoanei căutate ar fi preconizată numai în limite temporale precise și nici, în special, că aceasta ar fi exclusă după expirarea termenelor prevăzute la articolul 17 din decizia-cadru.
- 45 Totodată, deși articolul 12 din decizia-cadru admite, în anumite condiții, posibilitatea unei puneri provizorii în libertate a persoanei arestate în temeiul unui mandat european de arestare, el nu prevede că, după expirarea termenelor prevăzute la articolul 17 din decizia-cadru, autoritatea judiciară de executare ar fi obligată să procedeze la o asemenea punere în libertate sau, *a fortiori*, la o punere în libertate pură și simplă a acestei persoane.
- 46 În această privință, trebuie să se sublinieze că nicio altă dispoziție a deciziei-cadru nu prevede obligații de această natură.
- 47 În special, spre deosebire de articolul 23 alineatul (5) din decizia-cadru, care prevede că, după expirarea termenelor pentru predarea persoanei căutate în urma adoptării deciziei privind executarea mandatului european de arestare, această persoană este pusă în libertate în cazul în care se mai află în detenție, articolul 17 din decizia-cadru nu stabilește o relație între punerea în libertate a persoanei menționate și expirarea termenelor de adoptare a acestei decizii.

- 48 În această privință, trebuie arătat că articolul 17 din decizia-cadru prevede, la alineatele (2) și (3), că decizia privind executarea mandatului european de arestare „ar trebuie să fie luată” în termenele indicate, iar la alineatul (4), că aceste termene „pot fi prelungite”, în timp ce articolul 23 alineatul (5) din decizia-cadru prevede, într-un mod mai afirmativ, că persoana căutată „este pusă în libertate” în cazul în care se mai află în detenție la expirarea termenelor prevăzute de acest articol.
- 49 În ceea ce privește această diferență între consecințele prevăzute de legiuitorul Uniunii aferente expirării termenelor stabilite la articolul 17 și, respectiv, la articolul 23 din decizia-cadru, se poate observa de altfel că Propunerea Comisiei care a condus la adoptarea deciziei-cadru [COM(2001) 522 final] prevedea, dimpotrivă, că persoana căutată trebuia în mod imperativ să fie eliberată atât la expirarea termenelor referitoare la adoptarea deciziei privind executarea mandatului european de arestare, cât și la expirarea termenelor de predare.
- 50 Pe de altă parte, în măsura în care din considerațiile care figurează la punctele 34-42 din prezenta hotărâre rezultă că procedura de executare a mandatului european de arestare trebuie să fie continuată și după expirarea termenelor stabilite la articolul 17 din decizia-cadru, o obligație generală și necondiționată de punere provizorie în libertate sau, *a fortiori*, de punere în libertate pură și simplă a acestei persoane după expirarea acestor termene sau atunci când durata totală a detenției persoanei căutate depășește termenele menționate ar putea să limiteze eficacitatea sistemului de predare instituit prin decizia-cadru și, prin urmare, să împiedice realizarea obiectivelor urmărite de aceasta.
- 51 În sfârșit, este necesar să se arate că articolul 26 alineatul (1) din decizia-cadru prevede că statul membru emitent compută din durata totală a privării de libertate care ar trebui executată în acesta toate perioadele de detenție rezultând din executarea unui mandat european de arestare, asigurând în acest fel că orice perioadă de detenție, chiar rezultată dintr-o eventuală menținere în detenție după expirarea termenelor prevăzute la articolul 17 din decizia-cadru, va fi luată în considerare în mod corespunzător în cazul executării unei pedepse privative de libertate în statul membru emitent.
- 52 Rezultă că articolul 12 din decizia-cadru coroborat cu articolul 17 din aceasta trebuie interpretat în sensul că nu se opune, în principiu, ca autoritatea judiciară de executare să mențină în detenție persoana căutată, în conformitate cu dreptul statului membru de executare, după expirarea termenelor stabilite la articolul 17 din decizia-cadru, chiar dacă durata totală a detenției acestei persoane depășește respectivele termene.
- 53 Cu toate acestea, articolul 1 alineatul (3) din decizia-cadru amintește expres că aceasta nu poate avea ca efect modificarea obligației de respectare a drepturilor fundamentale și a principiilor juridice fundamentale, astfel cum sunt acestea consacrate la articolul 6 UE și reflectate în Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „Carta”), obligație care, în plus, privește toate statele membre, în special statul membru emitent și pe cel de executare (a se vedea în acest sens Hotărârea F., C-168/13 PPU, EU:C:2013:358, punctele 40 și 41).
- 54 Articolul 12 din decizia-cadru trebuie, prin urmare, să fie interpretat în conformitate cu articolul 6 din Cartă, care prevede că orice persoană are dreptul la libertate și la siguranță.
- 55 În această privință, trebuie amintit că articolul 52 alineatul (1) din Cartă admite că pot fi impuse restrângeri ale exercițiului unor drepturi, precum cele consacrate la articolul 6 din aceasta, în măsura în care aceste restrângeri sunt prevăzute de lege, respectă substanța acestor drepturi și libertăți și, prin respectarea principiului proporționalității, sunt necesare și răspund efectiv obiectivelor de interes general recunoscute de Uniune sau necesității protejării drepturilor și libertăților celorlalți (a se vedea în acest sens Hotărârea Volker und Markus Schecke și Eifert, C-92/09 și C-93/09, EU:C:2010:662, punctul 50).

- 56 În plus, din articolul 52 alineatul (3) din Cartă rezultă că, în măsura în care aceasta conține drepturi ce corespund unor drepturi garantate prin CEDO, înțelesul și întinderea lor sunt aceleași cu cele prevăzute de convenția menționată. Articolul 53 din Cartă adaugă în acest sens că nicio dispoziție a acesteia nu trebuie să fie interpretată în sensul că limitează sau aduce atingere drepturilor recunoscute în special de CEDO (Hotărârea Volker und Markus Schecke și Eifert, C-92/09 și C-93/09, EU:C:2010:662, punctul 51).
- 57 Din jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la articolul 5 paragraful 1 litera f din CEDO, privind procedurile de extrădare, reiese că numai desfășurarea unei astfel de proceduri justifică privarea de libertate întemeiată pe acest articol și că, în consecință, dacă procedura nu este efectuată cu diligența impusă, detenția încetează să fie justificată (a se vedea în special Curtea Europeană a Drepturilor Omului, Hotărârile Quinn împotriva Franței, 22 martie 1995, seria A, nr. 311, § 48, și Gallardo Sanchez împotriva Italiei, nr. 11620/07, § 40, CEDO-2015).
- 58 În consecință, dat fiind că emiterea unui mandat european de arestare nu poate, prin ea însăși, să justifice o detenție a persoanei căutate pentru o durată totală care depășește timpul necesar executării acestui mandat, autoritatea judiciară de executare nu va putea să decidă menținerea persoanei în detenție, în conformitate cu articolul 6 din Cartă, decât dacă procedura de executare a mandatului european de arestare a fost efectuată într-un mod suficient de diligent și, prin urmare, dacă durata detenției nu are un caracter excesiv.
- 59 Pentru a se asigura că este într-adevăr așa, autoritatea judiciară de executare va trebui să efectueze un control concret al situației în cauză, ținând seama de toate elementele pertinente în vederea evaluării justificării duratei procedurii, în special eventuala pasivitate a autorităților statelor membre în cauză și, dacă este cazul, contribuția persoanei căutate la această durată. Pedepsa la care se expune această persoană sau pronunțată împotriva acesteia în ceea ce privește faptele care au justificat emiterea mandatului european de arestare al cărui obiect îl constituie persoana căutăată, precum și existența unui risc de fugă vor trebui de asemenea să fie luate în considerare.
- 60 În acest context, împrejurarea că persoana căutăată a fost deținută o durată totală care depășește cu mult termenele stabilite la articolul 17 din decizia-cadru este de asemenea pertinentă, în măsura în care aceste termene sunt în principiu suficiente, având în vedere printre altele rolul esențial al principiului recunoașterii reciproce în sistemul instituit prin decizia-cadru, pentru ca autoritatea judiciară de executare să efectueze controalele prealabile executării unui mandat european de arestare și să adopte decizia privind executarea unui astfel de mandat.
- 61 În orice caz, dacă autoritatea judiciară de executare constată, în urma controlului menționat la punctele 58-60 din prezenta hotărâre, că este obligată să pună capăt detenției persoanei căutate, atunci îi revine sarcina ca, în temeiul articolului 12 și al articolului 17 alineatul (5) din decizia-cadru, să ia, împreună cu punerea provizorie în libertate a acestei persoane, orice măsură pe care o va considera necesară pentru a evita fuga acesteia și să se asigure că condițiile materiale necesare în vederea predării sale efective rămân întrunite câtă vreme nu s-a adoptat nicio decizie definitivă privind executarea mandatului european de arestare.
- 62 Având în vedere cele ce precedă, este necesar ca la întrebările adresate să se răspundă, în primul rând, că articolul 15 alineatul (1) și articolul 17 din decizia-cadru trebuie interpretate în sensul că autoritatea judiciară de executare rămâne obligată să adopte decizia privind executarea mandatului european de arestare după expirarea termenelor stabilite la articolul 17 menționat.
- 63 În al doilea rând, articolul 12 din decizia-cadru coroborat cu articolul 17 din aceasta și în lumina articolului 6 din Cartă trebuie interpretat în sensul că nu se opune, într-o astfel de situație, menținerii în detenție a persoanei căutate, în conformitate cu dreptul statului membru de executare, chiar dacă durata totală a detenției acestei persoane depășește respectivele termene, cu condiția ca această durată să nu aibă un caracter excesiv în raport cu caracteristicile procedurii urmate în cauza principală, aspect

a cărui verificare revine instanței de trimitere. Dacă autoritatea judiciară de executare decide să pună capăt detenției persoanei menționate, această autoritate este obligată să ia, împreună cu punerea provizorie în libertate a acesteia, orice măsură pe care o va considera necesară pentru a evita fuga acesteia și să se asigure că condițiile materiale necesare în vederea predării sale efective rămân întrunite câtă vreme nu s-a adoptat nicio decizie definitivă privind executarea mandatului european de arestare.

Cu privire la cheltuielile de judecată

- ⁶⁴ Întrucât, în privința părților din litigiul principal, procedura are caracterul unui incident survenit la instanța de trimitere, este de competența acesteia să se pronunțe cu privire la cheltuielile de judecată. Cheltuielile efectuate pentru a prezenta observații Curții, altele decât cele ale părților menționate, nu pot face obiectul unei rambursări.

Pentru aceste motive, Curtea (Marea Cameră) declară:

Articolul 15 alineatul (1) și articolul 17 din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, trebuie interpretate în sensul că autoritatea judiciară de executare rămâne obligată să adopte decizia privind executarea mandatului european de arestare după expirarea termenelor stabilite la articolul 17 menționat.

Articolul 12 din decizia-cadru menționată coroborat cu articolul 17 din aceasta și în lumina articolului 6 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene trebuie interpretat în sensul că nu se opune, într-o astfel de situație, menținerii în detenție a persoanei căutate, în conformitate cu dreptul statului membru de executare, chiar dacă durata totală a detenției acestei persoane depășește respectivele termene, cu condiția ca această durată să nu aibă un caracter excesiv în raport cu caracteristicile procedurii urmate în cauza principală, aspect a cărui verificare revine instanței de trimitere. Dacă autoritatea judiciară de executare decide să pună capăt detenției persoanei menționate, această autoritate este obligată să ia, împreună cu punerea provizorie în libertate a acesteia, orice măsură pe care o va considera necesară pentru a evita fuga acesteia și să se asigure că condițiile materiale necesare în vederea predării sale efective rămân întrunite câtă vreme nu s-a adoptat nicio decizie definitivă privind executarea mandatului european de arestare.

Semnături